

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De eadem materia vitandi peccata venialia in cultu Dei. Cap XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

pedum Dei, sic enim appellatur Psal. 90. 5. *Adorate scabellum pedum eius, quoniam sanctum est: qui titulus ei quoque datur 1. Paral. 28. 2.*

113. Vnde sequitur, tantò maius esse quoduis peccatum veniale in cultu Dei commissum, comparatum cum hac curiositate Bethsamaritarum, quantò maior est diuina Maiestas, collata cum ligneo scabello, et si sacro, pedum suorum. Cùm ergo infinitè superet Diuina Maiestas, hoc scabellum pedum suorum, infinitè quodam modo, superat quoduis peccatum nostrum veniale in Dei cultu commissum, hanc curiositatem Bethsamaritarum. Quocirca, si illa digna fuit æquissimo iudicio Dei, ob quam 50000. hominum diuinitus interierunt, multò magis quoduis peccatum nostrum veniale in Dei cultu commissum, longè maiores pœnas meretur, & has omnes Regni huius calamitates, in quibus tamen non sunt ab hostibus nec à peste occisa per hos omnes annos, 50000. hominum.

Secundò, Bethsamitæ semel tantum hac curiositate Deum offenderunt: nos sæpius offendimus.

Tertiò, illi offenderunt, non visa nec audita tali pœna, ob peccata venialia immissa à Deo, nos è contra.

Quartò, illi ad curiositatem adducti fuere, ex motu pietatis & deuotionis erga Deum, & ex pio affectu erga Arcam, peccando per excessum in hoc: nos è contra, ex defectu deuotionis, & pietatis, & religionis, & ex negligentia, & acediâ, Deum offendimus in operibus ad eius cultum ordinatis, ideo grauius Deum offendimus quàm illi.

Quintò, illi peccarunt, non præmissis tot promissionibus & propositis abstinendi à peccatis in colendo Deo à nobis commissis toties, Nos è contra, vnde etiam ex hoc capite nostra peccata sunt grauiora & magis impudentia.

Sextò, illi non acceperunt tot beneficia ab Arca, quot nos accepimus, & quotidie accipimus à Deo, & speramus pro tempore futuro. Ideo etiam ex hoc capite dum eum offendimus immediatè tractando cum eo, magis peccamus, quia maximam nostram ingratitude sic peccando declaramus.

Septimò, illi in sua curiositate arcam tractarunt cum quâdam reuerentiâ in tangendo, aspiciendo, & procul dubio, cum sensu pietatis & deuotionis in ipso eius aspectu. Nos è contra, acribus planè contrariis contaminati, cum eo conuersamur &c.

Octauò, illi ante hanc curiositatem, obtulerunt Deo holocausta, & immolauerunt victimas v. 15. diuersas ab immolatione vaccarum, de quibus agitur vers. 14. Et holocausta ab eis oblata, non improbantur à Deo, quod signum est fuisse benè & sine peccato facta. Nos autem ante opera diuini cultus, loco operum sine peccato

Lancii Opus. Tom 2.

factorum, sepè præmittimus alia opera peccatis contaminata, vti sunt mala præparatio, vel nulla ad orationem, & Missam, vel somnolentum caput, vel irreuerentia in accessu ad locum orationis, vel alia his similia. Vnde ex hoc capite, magis sunt illi excusabiles, quàm nos, ideo grauiora sunt nostra peccata in oratione & Missa.

Nonò, illi ex illo aspectu Arcæ, non sperabant vlla beneficia tam magna, vti nos scimus conferri solita à Deo ob orationes & sacrificia Missæ piè oblata. Ideo etiam ex hoc capite, magis offendimus Deum, tam malè tractantes illam per opera ad eum nobis vtilia, si illa eo quo par est modo, exereremus.

Confundamur ergo tanquam peiores Bethsamaritis, & digni pœnis maioribus, & tanquam causa omnium istarum calamitarum, quas à tot annis patitur hoc regnum, & hæc Prouincia, ideoque ne magis iritemus Deum, contra nos & contra alios vitemus omne peccatum in cultu Dei: *An nescis, inquit S. Ambrosius l. 1. de Cain & Abel c. 9. quàm graue sit in oratione contrahere peccatum, vbi speras remedium? Certè Dominus per Prophetam docuit hoc graue esse maledictum, dicens, (Psal. 8.) Et oratio eius fiat in peccatum. Absit ergo, vt oratio nobis in maledictum, nostrâ culpâ vertatur, multò minus sacrificium Missæ, sed vt potius per hæc benè sine peccatis peracta, auferantur omnia maledicta à nobis, & vt præferremur ab illis, Deique iram placemus, qui non placatur sed irritatur magis, dum rebus ad eum placandum institutis abutimur, per eas de nouo offendendo, sicut meritò offenderetur grauissimè Imperator, si datâ nobis audientiâ ad eum placandum, iterum de nouo in eâ illum offenderemus, præferimus, si id de industria, hoc est, deliberatè faceremus.*

CAPVT DECIMVM TERTIVM.

De eadem materia vitandi peccata venialia in cultu Dei.

114. Meretur Deus multis titulis, vt saltem eo modo tractetur à nobis, dum eum in operibus ad eius cultum institutis alloquimur, què adhibemus dum alloquimur mundi Monarchas, imò alios Principes illis inferiores. Sicut ergò tunc vitamus omnia, quæ possunt iure offendere Principem, & conamur ita eos alloqui, ne quid etiam indecorum in nostro vestitu & gestu appareat non gratum Principi, ita saltem hoc ipsum in alloquio Dei seruandum est. Inter incitamenta autem huius rei, vnum potest esse, magna Dei displicentia quàm ostendit, dum res ad eius cultum institutæ, malè tractantur, etiam si solum peccatum veniale in tali tractatione committatur. Hinc enim agnoscere possumus, quæ

R r 2

topera

topere offendatur Deus, dum immediatè committitur aliquod peccatum contra ipsum, in oratione, & Missa, si offenditur peccatis commissis contra res illius, infinito intervallo distantibus à summâ, & infinitâ eius Maestrate.

215. Præclarum huius rei exemplum & documentum habemus 2. Reg. 6. ubi narratur vers. 7. *Traxerunt esse indignatione Dominum, contra Ozam, & percussisse eum super seminate, & mortuum esse ibi iuxta arcam Dei: eò quod, ut dicitur vers. 6. extendit Oza manum ad arcam Dei, & tenuit eam, quoniam calcitrabant boues & declinauerunt eam.*

Ut autem agnoscamus, quale fuerit peccatum hac in re Ozæ, videamus, quid de eo dicant interpretes. Nam ut ait Salius, *reigisse arcam, & tenuisse in tanto periculo, merito potius & pietati, quam culpa adscribendum videbatur. Vt si quis non Sacerdos cadentem in terram SS. Eucharistiam, manu excipiat, ne cadat.*

216. Prima ergo sententia est, idè peccasse Ozam in hoc facto, quia post nocturnum cum vxore matrimonij vsum, eest licitum, ad arcam accessit. Ita Rabini, & referunt Magister historiae libr. 2. Regul. cap. 9. Hugo Cardinalis in cap. 11. Act. Dionysius Carthusianus tom. 1. in tract. de Sacerdotibus curatis, seu de vita Curatorum artic. 59. Mendoza tom. 2. in 1. Reg. c. 4. vers. 11. numer. 5.

Sed ut ait Sanctius, *qui hoc de Oza suspicantur, coniecturis ducuntur in certis, neque illum habent in Scriptura fundamentum.*

Deinde, etiam si hoc certum esset, non fuisset peccatum mortale, cum tali legali immunditiâ accessus ad arcam, quamuis enim per effusionem feminis in coitu, contraheretur immunditia, quæ durabat vsque ad vesperam, & ablutione aquæ expiatur, ut dicitur Leu. 15. 16. Ideo Beatabe statim post Davidis consuetudinè nocturnam sanctificatâ scribitur ab immunditiâ sua 2. Reg. 11. 4. tamen cum tali immunditiâ quæ in se peccatum non erat, accedere ad arcam, præsertim in necessitate, & cum pietatis affectu ad eam sustentandâ, ne in terrâ caderet ex plaustris, peccatum mortale esse non potuit, ad summum erat veniale. Sanè infinitis partibus SS. Eucharistia est sanctior quam Arca, si quis tamè illam sumeret post nocturnam cum vxore consuetudinem licitam, mortaliter non peccaret, multò minùs ergo Oza peccauit mortaliter, sacram Arcam tangendo.

217. Secunda sententia est, Ozam peccasse, quia suis humeris debuit potius Arcam portare, quam plaustris vehere, ut iussus erat ab Abinadab patre, inquit Hebræi, ut refert Hieronymus in trad. hebr. sup. c. 13. l. 1. Paral. quod etiam placet ibid. Hieronymo, & ep. 48. ad Sabinianum, & Ruperto l. 2. c. 28. & Theodoro q. 20. Procopio, Lyrano, & Caietano.

Sed contra est. Primò, quia ut Hebræi dicunt loc. cit. etiam frater Ozæ, alteri suo filio Abio dicto, pater imperauerat gestationem arcæ, quæ ergo ad illum pertinebat illam gestare, cum ergo non sit percussus à Deo, sicut Oza, non idè eò Oza percussus est, quod omiserit gestationem arcæ.

Secundò, quia si sub pœna peccati vel supplicij necesse fuisset Arcam humeris gestare, id David & qui cum eo erant innumeri, periti in lege Dei, imperassent: nil tamen tale dixerunt, eest David, ut dicitur initio cap. 6. 2. Reg. congregasset omnes electos ex Israël triginta millia, & cum vniuerso populo de viris Iuda, abisset ut adducerent arcam Dei: & imposuerunt eam super plaustrum nouum. Quocirca omnes isti mori debuissent, si Oza eam ob rem est à Deo extinctus. Quod enim dicunt aliqui Ozam fuisse auctorem, ut arca veheretur, fundamentum in Scriptura nullum habet. Deinde, si haberetur, non tunc dum impediuit ne arca corrueret, & opus pium fecit, sed tunc dum imponebat eam plaustris, occidi à Deo debuisset, non enim erat vetitum à Deo inclinari arcam ad terram impedire ne ruat, sicut erat præscriptum Numer. 4. ut humeris ferretur, proinde hoc ipso vetitum videri poterat, ne veheretur. Quia tamen defuerunt Leuitæ qui eam ferrent 1. Paral. 15. 11. non peccarunt qui eam vixerunt.

Tertia sententia est, ideo occisum Ozam, quia cum Sacerdos non esset, sed tantum Leuita, ut putat S. Hieronymus ep. 48. & S. Greg. 15. mor. c. 10. & Theodoretus q. 20. (quos Sanctius refutat Num. 20. 21. 22.) ausus est tangere arcam, quod tantum Sacerdotum erat. Ita S. Thomas q. 19. q. 1. quæst. i. c. 3. ad 3. Hieronymus ep. 24. ad Eustochium.

Sed contra est, quia Arcam portare concessum est Leuitis, immò illorum id erat munus proprium. Num. 4. 15.

Quarta sententia est, dicentium, ideo Ozam punitum, quia nudam arcam tetigit, quod non licebat nisi Sacerdotibus. Ita Serarius.

Sed contra est primò, quia ut bene ait Abulensis q. 10. quando ex vno loco in alium movebatur arca, non erat nuda, sed tribus velata tegumentis, manibus Sacerdotum: deinde tradebant eum Leuitis ex familia Caath ita cooperatam, ut neque ab aliis neque ab ipsis Leuitis videri posset.

Ridiculum potè est existimare, inquit Sanctius, ex calcitracione bouum, & plaustris inclinatione, aut si qua acrior perflaret aura, detegi potuisse Arcam, & eleuari velamina. Quis enim credat, leui inclinatione (bos quippe laeuens paululum inclinauerat eam. 1. Paral. 13.) nudatum tri Arcam, quæ tanto studio esset à Sacerdotibus inuoluta?

Secundò, quia et si nudâ tetigisset in tali necessitate

An. Mudi
1989. n.
22.

tate repentina, ne in terram caderet, non peccasset mortaliter, sicut nec nunc laicus peccaret, qui hostiam arripere manu, ne in terram prolaberetur, motus ad hoc affectu reuerentia, vti omnino motus erat Oza.

Tertio, quia cum imponeretur in plaustrum, tetigerat eam plures, & tunc facilius erat eam nudam tangere, quam dum parum inclinata fuit, boue calcitrante: nec tum tunc vllus à Deo punitus fuit, alia est ergo poenae causa.

220. Quinta sententia est, ideo Ozam peccasse, quia cum non esset necesse Arcam tangere, quia leuis erat inclinatio plaustrum, ille tamen tetigit, non maiori reuerentia, quam si profanum aliquid tetigisset. Ita Abulensis q. 10. in eo peccatum esse ab Oza, quia sine necessitate tetigit & irreuerenter. Idem indicat S. Thomas 2. 2. q. 33. a. 3. ad 1. irreuerentia adscribens eius culpam.

Sed hæc irreuerentia non potuit esse peccatum mortale sed veniale vt putant S. Chrysostomus in ep. ad Galat. c. 1. in illa verba *volunt subvertere Euangelium Christi* vbi inter passilla peccata hoc adfert pro exemplo, & iterum serm. de leuium peccatorum periculis. Abulensis, Angelomus, Dionysius, Lyranus, Sanctius, Tyrinus in Comment.

Primo, quia fuit repentinus ille contactus, planè ex primo motu factus, dum repente videns arcam veluti casuram ex plaustro vel cum plaustro, inhibuit casum & lapsum.

Secundo, quia in tanto periculo tetigisse arcam & tenuisse, merito potius & pietati quam culpæ adscribendum videtur. Cum ergo culpa fuerit aliqua (vt patet ex poena iustissima Dei) & dicitur libr. 2. Constitutionum Apostolicarum c. 10. alia non fuit, quam ea, quæ assignatur in sacro textu vers. 7. *Iratusque est indignatione Dominus contra Ozam, & percussit eum super temeritate, qui mortuus est ibi iuxta arcam Dei.*

Qua est ergo ista temeritas? Respondeo primo cum S. Chrysostomo supra citato, eo quod ministerium ipsi non congruens tunc, vsurpauit.

221. Respondeo secundo, cum Sanctio n. 23. in c. 6. l. 2. Reg. temeritatem fuisse, quia extra necessitate tetigit Arcam non sanctificatus prius, id est, non purificatus, quando ob leuem inclinationem arcæ à boue lasciuiente factam, necessarius non erat arcæ contactus, vti fuit tunc necessarius, quando iussu Davidis in defectu Levitarum (qui eam humeris portare debebant) coactus fuit cum fratre & aliis Arcam plaustro imponere, ideoque tunc occisus non fuit.

Hoc colligo ex sermone Davidis casum hunc referentis Leuitis, dum è domo Obededom vellet Arcam transferre ad suam ciuitatem. Nã vt scribitur 1. Paral. 15. 11. & seqq. Vocauit David Sacerdotes duos & leuitas sex, & dixit eis: *Vos qui estis Principes familiarum Leuitarum, sanctificamini cum fratribus vestris & afferte arcam Domini Dei Israel ad locum qui ei preparatus est. ne vt à Lancij Opusc. Tom. 2.*

principio, quia non eratis presentes, percussit nos Dominus sic & nunc fiat illicitum quid nobis agentibus. Sanctificati sunt ergo Sacerdotes & Leuita, vt portarent arcam Domini Dei Israel: Et tulerunt filij Leui arcam Dei sicut praeceperat Moyses iuxta verbum Domini humeris suis in vestibus. Hoc autem verbum extat Num. 4. 15. Ob solum ergo defectum purificationis Mosaicæ, Oza diuinitus occisus est, quia eã non præmissã, ausus est extra magnam necessitatem tangere arcam parum inclinatã, etsi id ex pio erga eam affectu fecerit. Et hoc est quod S. Chrysostomus appellat eius ministerium ipsi pro illo tempore non congruens.

222. Omisso tamen, in hoc casu, purificationis, non videtur fuisse peccatum mortale, quia purificationes istæ non videntur adeo grauiter obligasse conscientiam ad reatum peccati mortalis, in subito casu & necessitate, in quã tunc fuit Oza, dum superueniente Dauide cum comitatu triginta millium ex Israël, & vniuerso populo ex viris Iuda, coactus fuit ex domo patris sui Abinadab, arcam plaustro imponere, nõ habens tunc tempus liberum, quo se aquæ abluitione purificare posset ad arcæ impositionem. Nec mihi videtur maius peccatum illius fuisse, quàm si quis ad sacrum accederet sine confessione, passus aliquam illusionem nocturnã, cum aliquo peccato veniali solo coniunctam, ac proinde cum irreuerentiã crassã erga SS. Eucharistiam. Quamuis enim peccatum veniale non sit materia necessaria confessionis, secundum se spectatum, tamen quando coniungitur cum aliqua irreuerentiã crassa, non ob necessitatem materiæ, sed ob respectum diuinæ puritatis, potest omisso confessionis esse peccatum veniale. Ideo S. Geraldus Comes vt scribit in eius vita S. Odo Cluniacensis Monasterij secundus Abbas c. 34. cum post nocturnam illusionem, quæ dormienti ac nolenti accidebat, vestes mutare, corpus & balneis & lacrymis abluere confueuisset: deinde S. Odo sic exclamat: *Stultum forte videbitur hoc eius factum, sed illis planè quorum canosa mens vitiorum sordes exhalat.*

223. Occisus est itaque diuinitus Oza morte subitaneã, ob irreuerentiam Arcæ exhibitam, per contactum eius non præmissã purificationem ab aliquã immunditiã legali. Qua in re, vt cognoscamus quantopere exolat hinc Deo peccata venialia in operibus ad cultum eius spectantibus, aliqua adhuc ponderanda sunt.

Primo, nullam immunditiã legalem ex rebus non malis naturã suã ortam, & purificatione Mosaicã opus habentem, fuisse tantam impuritatem, quanta est in quouis peccato veniali, quod in cultu Dei committi solet ordinariè, etiam à laicis, & extra Missæ sacrificium quoque in consuetis precibus. Peccata enim hæc sunt ex se mala, non sic immunditiæ legales, quarum aliqua, vt notat Cornelius in c. 4. Num. vers. 15. & Leu. 11. 43. erant peccata, non naturã suã, sed

quia

quia erant vetitæ à Deo, vti erat, comedere carnes immundas, sanguinem, adipem, morticinium, vel laniam à bestiis Exo. 22. 31. Leu. 22. 9. Item tangere morticina immundorum & reptilia Leu. 11. 43. Immo nequaquam immunditiis legalibus animam fuisse solitam contaminari, aut reddi foediorem; præcisè ex illis solis legalibus immunditiis; (abstrahendo à prohibitione Dei) qualis v.g. contrahebatur ex contactu leprosi, feminisui, cadaueris, & similibus rebus in se non malis: vti erat pati lepram, menstrua, fluxum seminis: quæ inquit Cornelius in c. 4. Num. 15. Non erant peccata, sed tantum inducebant quandam irregularitatem legalem talibus, vt non possent ingredi sanctuarium ante sui expiationem quæ eis erat præcepta. Itaque non peccabant in ipso contactu & contaminatione suis, sed in neglectu expiationis præceptæ, si videlicet statim tempore se non expiarent. Ideo Apostolus Hebr. 9. 10. remedia omnia veteris legis, tum sacrificia & oblationes, tum purificationes, quas appellat baptismata, docet animabus non profuisse per se. Munera, inquit, & hostia (scilicet veteris legis, de quibus eo in loco loquitur) offeruntur, quæ non possunt iuxta conscientiam perfectam facere seruientem: solummodo in cibis, & in potibus, & variis baptismatibus, & iustitiis carnis, vique ad tempus correctionis impositis. Et infra vers. 13. Sanguis hircorum & taurorum & cinis vitule aspersus inquinatos sanctificat ad emundationem carnis. Deinde de Christi sanguine abluciente peccata addit v. 14. eo ipsam conscientiam emundari à peccatis eam contaminantibus: quoniam magis sanguis Christi emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad seruendum Deo viuenti.

Quocirca si immunditia legalis Ozæ, solam eius carnem maculans, adeo displicuit Deo in contactu rei sacræ, quantum magis quoduis peccatum veniale, maculans animam verè & realiter displicet Deo dum committitur vel adfertur in nobiliore actione quam sit contactus Arce, vel dum eo irreuerenter tractatur Deus quæ in oratione alloquimur, vel Caro Christi in Missa, quam tones tangimus, infinitis partibus præstantior quam sit Arca.

224. *Secundo*, quamuis legalis immunditia, purificatione Mosaicâ egès, expiatur remediis, ad quæ comparanda non erat necessarium vllum supernaturale Dei auxiliu & gratia Christi, sed solus concursus naturalis Dei vt authores nature, quo cõcurrerat ad abluionem aquæ, & ad alias purificationes motu locali comparatas & adhiberi solitas. Sed ad abolendam maculam quamuis peccati venialis, omninò necessarius est cõkursus Dei supernaturalis, vt authoris gratiæ, suppeditans ob Christi merita, illa supernaturalia media per quæ abolentur maculæ peccatorum venialium in anima relicta: iuxta diuersas sententias Theologicas: Abolentur enim peccatorum venialium maculæ, vel per actus virtutum contrarios & supernaturales, impossibiles

cum peccato, vel per contritionem propriè dictam, vti putat Vasquez (et si immeritò) vel per Sacramentorum vsum adhibitu, sine affectu ad illa peccata, quæ quis sibi optat remitti. Ad hæc autem omnia necessaria sunt auxilia supernaturalia gratiæ, quia sunt actus supernaturales, qui viribus naturæ non possunt fieri, ita vt profint ad emundationem animæ à minimâ culpâ vnus solius leuissimi peccati venialis.

Quocirca, si vnà sola immunditia legalis, quæ solis naturæ viribus à quouis facillè expiari potest, adeo displicuit Deo in contactu rei sacræ permanens in Oza, quãtò magis displicet Deo, quæuis minima macula peccati venialis, solius Christi sanguinis merito applicato, per auxilia diuinæ gratiæ expiabilis, dum eâ non expiatã prius, vel, quod peius est, de nouo contractã, accedimus ad Deum in oratione, ad Christi corpus in Missa, præstantius Arca, & per præstantiores actiones, quàm sit ille pius contactus Arce labentis, ideoque exigentes maiorem munditiam & puritatem ab iis qui ad orationem & Missæ sacrificium accedunt.

225. *Tertio*, ponderandum est, ceteris paribus, magis displicere Diuinæ Maiestati, actiones offensiuas illius, factas, vt dicunt Itali, sanguine frigidò, hoc est, deliberatè, sine impetu repentino, sine urgente necessitate, quàm eas, quæ insperatè & repente & sine præmeditatione, & in talibus angustiis, & in tali necessitate accidunt, quæ declinari nequeant, nec dant tempus huiusmodi ad quærendum remedium & adinueniendi modum, quo desistere tunc & statim possit à tali actione. Ratio Theologica à priori est, quia illæ actiones priores, sunt magis voluntariæ magisque liberæ, & ideo maiora peccata, magis Deum offendunt. Actio enim quod magis voluntaria, & bonitatem & malitiam auget, vt dicit S. Thomas.

Hinc sequitur, omnes nostros defectus qui à nobis committuntur in operibus diuini cultus, esse ex hoc capite maiora peccata, quàm fuerit peccatum Ozæ, ac proinde maiore poenâ dignos: quia committuntur à nobis non coactis tanta necessitate & tam repentino casu, vti contigit Ozæ contactus arce factus non præmissa purificatione.

226. *Quarto*, ponderandum est, magis displicere Deo, ceteris paribus, illam personam, quæ sæpius eum vnâ eademque in re, eodem in specie peccato offendit, quàm qui tantum semel. Si ergo Oza primâ vice & tantum semel illâ temerariâ irreuerentiâ Deum offendit, & mortem subitam promeruit, multò magis nos eum offendimus, offendendo eum non semel in vita, sed sæpè in die fortasse, illis irreuerentiis & peccatis quæ committi solent in operibus diuini cultus, & adhuc sunt maiores, vt supra vidimus, quàm irreuerentia Ozæ.

Quinto

227. Quinto, ceteris paribus magis offenditur Deus illis peccatis, quæ quamuis non semel agnouit à se esse commissa, & tamen ad ea redijt sponte & deliberatè, quàm illo solo, quod committens non putabat se peccare, sed bene facere, quamuis id ortum sit ex ignorantia culpabili. Maior enim est audacia, maior impudentia, maior ingratitude, maior contemptus Dei, saltem materialis, in reditu ad peccata agnita, quàm in eo, qui semel tantùm peccauit in re aliqua, cum prius nõ agnouerit in se tale aliquod peccatum à se prius commissum, quia prius tale nunquam commiserat. Tale fuit peccatum Ozæ, nostra vero non sunt talia, sed agnita non semel, & quorum fugam etiam Deo non semel promissimus. Redeundo ergo ad ea toties, ceteris paribus magis Deum offendimus, quam offenderit Oza, ac proinde maiore pœna digni sumus quàm ille.

228. Sexto ponderandum est, peccata illa, quæ in se habent speciem pietatis & deuotionis & reuerentiæ erga Deum, orta ex bono zelo et si indiscreto, & non secundùm scientiam, ceteris paribus, esse minora illis, quæ in se non habent ullam speciem bonitatis & pietatis, nec oriuntur ex zelo & pio et si indiscreto affectu, sed verè per se & naturâ suâ, primo aspectu apparent mala intrinsecè, & pudorem ac confusionem incutiunt, & ab omnibus, si scirentur, improbarentur. Talia sunt peccata quæ homines committunt in cultu Dei, curiositates oculorum, distractiones, irreuerentiæ in situ, in modo pronuntiationis verborum, in gestibus & motu corporis, interruptiones orationis, & horarum Canonicarum sine virgente necessitate, quandoq; colloquia vana, risus, ioci adhibiti, ante audientiam à Deo nobis concessam & præscriptam, vsque ad absolutionem perfectam horarum Canonicarum. Quæ omnia etiam in audientijs coram Rege concessis, à quouis barbaro & ethnico vehementer improbarentur, & nullam prorsus speciem pietatis præferant, sed omnia contrariâ, vti præferebat factum Ozæ. Præterea, omnia talia procedunt non ex pio affectu & zelo, vti factum Ozæ processit, sed ex intrinsecè malo principio, quod semper est malum, in omnium sententiâ. Procedunt enim omnia peccata in diuino cultu committi solita, vel ex pigritiâ, vel ex negligentia, vel ex effusione cordis inordinatâ ad res creatas, vel ex acediâ, vel ex somnolentiâ non excusâ, vel ex parua æstimatione rerum diuinarum, vel ex vanitatis affectu, vel ex inobedienciâ aliquâ, vel ex oblivione culpabili, vel ex negligenti custodiâ sensuum aut cordis: vel ex nimia sollicitudine & nimio affectu erga aliquam aliam occupationem, cuius gratiâ committimus aliquem defectum in orationibus nostris, vel Missæ sacrificio. Certissimum enim est, quemlibet nostrum defectum in diuino cultu, ab aliqua ex dictis

causis & principiis, intrinsecè malis provenire. Neutrum autem erat in peccato Ozæ. Quocirca confundamur, quia magis quàm ille & sapius Deum offendimus, & maiori supplicio digni sumus: ideoque etiam ex hoc motiuo vitemus omnes Dei offensas in diuini cultus functionibus. Et imprimamus nobis illa præclara verba S. Ambrosij lib. 2. de Cain & Abel cap. 6. *Quando magis ab iniustis operibus ac pravis studiis abstinere debemus, quàm tunc, quando Dei iustitiam deprecamur.* Dei qui futurus est iudex noster, peccata nostra omnia in iudicio suo examinaturus, & in hac vita non expiata, puniturus in altera, & redditurus unicuique iuxta opera sua.

CAPVT DECIMVMQVARTVM.

De fuga peccatorum mortalium.

229. CVM P. Antonius Padilius, vt scribitur in vita P. B. Alvarez c. 20. §. 2. egrotaret, timidumq; se ostenderet, Pater quidam ad eum timidum videns, interrogauit: an aliquem remorsum sentiret ob aliquod lethale peccatum, in quadraginta annis, quibus fuit in Societate, commissum? Respondit: Iesu quantum monstrum hoc esset: religiosus & peccatum mortale: Non est cur hac de re agatur. Merito id dixit: quia vt ait S. Basilus ser. 1. de monachi instit. *Qui nuncium seculo remisit, hic Deo custodire seipsum debet, veluti eorum aliquid, quæ dicata sunt Deo, ne sacrilegij iudicium incurrat: cum videlicet corpus quod semel Deo consecrauit, in ministerio rursum communis vitæ contaminet.*

230. Quoniam verò dæmon magis satagit religiosos ad peccata mortalia allicere, quemadmodum latrones, vt ait S. Chrysostomus h. 1. ad pop. non vbi sanum & palea, & calamus, sed vbi aurum & argentum, ibi sodum & continuè vigilant, sic & diabolus his maxime instat, qui spiritalia attingunt negotia. Ibi multa insidiæ, vbi multa virtus. Ideo attendendum est nobis: nam status in quo sumus, ut nobis continuè attenderimus, non defendet nos, et si multa suppeditet auxilia, & omnia excluderit impedimenta virtutum. Multos enim habemus hostes, vt ait S. Bernardus s. 2. in Vigil. *Natiu. carnem, quâ nullus potest esse vicinior hosti: præsens seculum nequam, quod vndique circumfusum est nobis: principes tenebrarum, qui viam nostram obsident in aëre collocati.* Sed et si alij hostes deessent, ipsa caro, est tantò periculosior, quanto intimior, quia inseparabilis est nobis. Est enim, vt ait S. Ambrosius l. de Arca & Noë c. 5. *velut origo & locus quidam voluptatis, ex quâ, velut origo à fonte prorumpunt concupiscentiarum malarum, passionum flumina, lateq; exundant, quibus demergitur anime quoddam excusso gubernatore remigium, cum ipsa mens, velut quibusdam tempestatibus & procellis victa loco suo cedit.* Eccl. 7. in cap. 12. *Lucæ nostram carnem appellat: Libidinum volutabrum, diuersorumq; vitiorum: quem eius locum*